

'IRAK'TA Şİİ-Şİİ ANLAŞMAZLIĞI KABİNE KRİZİNİ DERİNLEŞTİRİYOR'

18.12.2018

Türkmenli Haber (18 Aralık 2018)

Irak'ta Şii lider Mukteda es-Sadr'a bağlı Sairun Koalisyonu ile Haşdi Şabi gruplarının başını çektiği Bina Koalisyonu arasında İçişleri ve diğer bazı bakanlıklar konusunda yaşanan anlaşmazlık ve uyuşmazlık, Başbakan Adil Abdulmehdi kabinesinin tamamlanamaması krizini derinleştiriyor.

Irak'ta 12 Mayıs'ta yapılan tartışmalı seçimlerin ardından hükümet kabinesinin kurulması süreci epey zaman alırken, Abdulmehdi, 25 Ekim'de 22 üyeli hükümetten ilk etapta 14 bakanın ismini meclise sunarak güvenoyu almıştı. Geri kalan 8 bakanlık ise halen vekaleten yürütülüyor. Kabinenin kalan 8 isminin belirlenmesi için mecliste defalarca yapılan oturumlara rağmen, bakanlıklar konusunda yaşanan anlaşmazlıklar sürüyor.

Başbakan Abdulmehdi, 8 adayın öz geçmişini 3 Kasım'da meclise gönderse de ertesi gün burada Sadr ve Haşdi Şabi grubu arasında yaşanan sözlü sataşmalara kadar varan anlaşmazlıklar oturumu oylamaya geçilmeden erteletmişti.

-Krizin nedeni Haşdi Şabi'nin İçişleri Bakanı adayı Feyyad

Abdulmehdi kabinesinin bugüne kadar tamamlanamaması krizinde en büyük etkenin Sadr'ın veto koyduğu, İran'a yakın Haşdi Şabi gruplarının adayı eski Milli Güvenlik Müsteşarı Falih Feyyad olduğu biliniyor. Sadr, daha önce birden fazla görevde bulunduğu gerekçesiyle Feyyad'a karşı tavrını sürdürürken, Bina Koalisyonunun da bu adaydan vazgeçmeyeceği açıklamaları ülkedeki siyaseti kilitliyor. Falih Feyyad, İbadi hükümetinde Milli Güvenlik Müsteşarlığı'nın yanı sıra Milli Güvenlik Konseyi ve Haşdi Şabi liderliği de yaptı. İbadi, seçimler öncesi siyasi faaliyetlerde bulunduğu için Feyyad'ı tüm bu görevlerden azletmişti.

Sadr, İçişleri ve Savunma gibi bakanlıklara siyasi parti değil, DEAŞ'a karşı mücadelede önemli görevler üstlenmiş, hiçbir siyasi gruba üyeliği bulunmayan bağımsız komutanların getirilmesi fikri üzerinde duruyor. Ancak Hadi el-Amiri liderliğindeki Bina Koalisyonu buna sıcak bakmıyor.

Bina Koalisyonu içerisinde yer alan ve mecliste 25 milletvekiline sahip Kanun Devleti lideri Nuri el-Maliki de son yaptığı açıklamada, Feyyad ve diğer bakanlıklara gösterdikleri adayları geri çekmeyeceklerini ifade etmişti. Maliki'nin bu açıklamaları Sadr grubu kızdırmıştı. Maliki, bununla da yetinmeyip kendisinin Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı olacağını da dile getirerek, siyasi krizi derinleştirmişti.

-Feyyad geri çekilmiyor

Maliki'nin açıklamalarından sonra İçişleri Bakanlığı adayı Falih Feyyad da sessizliğini bozarak,

adaylıktan geri çekilmeyeceğini ve Abdulmehdi'nin kendisine bunun dışında başka bir devlet görevi vermesi halinde de görevden kaçmayacağını söyledi.

Sadr koalisyonunun karşı çıktığı bir diğer konu ise, Maliki'ye bağlı Kanun Devleti'nin Yüksek Öğretim Bakanlığı'na gösterdiği aday. Sadr, Maliki'nin bu bakanlığa adayı daha önce Meclis Başkanı Birinci Yardımcılığı görevi yapan Kusay es-Suheyl'e de şiddetle karşı çıkıyor. 329 sandalyeli mecliste en çok milletvekiline sahip (54) Sadr'ın yeni hükümette Maliki'ye hiçbir şekilde görev verilmemesini istediği ifade ediliyor.

Mukteda Sadr, siyaseti dizayn etmek için mecliste 54 milletvekilinin yanı sıra, Ammar el-Hekim'in Hikmet Akımı ve eski Başbakan Haydar el-İbadi'nin Nasır Koalisyonu, eski Başbakanlardan İyad Allavi'nin Vataniye ve Sünni liderlerden Usame en-Nuceyfi ile Şii Fazilet Partisi ve Irak Türkmen Cephesi'nin de yer aldığı meclisin "Reform ve İmar Koalisyonu"nun da desteğini alıyor. Sadr, bu koalisyonun en önemli unsuru konumunda.

-Barzani'nin Bağdat'la yakınlaşması

Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nin (IKBY) eski Başkanı Mesut Barzani'nin, gayrimeşru referandum sonrası siyasetten soyutlanmışken, 22 Kasım'da Bağdat'ı ziyareti gündemi hareketlendirmişti. Barzani'nin kabine krizinden dolayı siyasetin kilitlendiği Bağdat'a bu ziyareti, Bağdat'taki siyasi dengeyi de etkilemişti. Üst düzeyde karşılanan Kürt lider, Başbakan ve neredeyse tüm siyasi grup liderleriyle bir araya gelmişti. Bağdat sonrası Barzani, soluğu Necef'te alarak Irak siyasetinin önemli karar alıcıları arasına yükselen Sadr ile de görüşmüştü.

Iraklı gazeteci ve siyasi yorumcu Ali es-Suheyl, Mesut Barzani'nin Bağdat temaslarını değerlendirdi.

Barzani'nin, Bağdat'a yönelik siyasetini değiştirdiğini savunan Ali es-Suheyl, şunları söyledi:

"Devlet kurma hayaliyle gerçekleştirmek istediği referandum hamlesi başarısız olunca yüzünü Bağdat'a çevirdi ve hükümeti desteklediğini açıkladı. Barzani, bunu Irak'tan ayrılmanın şu aşamada imkansız olduğu kanaatine vardığı için yaptı. Böylece uluslararası toplum ve ülke içerisindeki karar alıcılara da Bağdat'ın bir parçası olduğu mesajı vermek istedi ve kabinede istediği yeri kapma çabası içerisinde. Maliye Bakanlığı'na da Şii Fuad Hüseyin'i aday göstererek seçilmesini sağladı. Barzani'nin bütçe ve diğer konularda da Bağdat hükümetini destekler adımları olacak."

"Nitekim Mesut Barzani, en son 12 Kasım'da Adil Abdulmehdi'nin başbakan seçilmesiyle yeni bir döneme girildiği açıklamasıyla Abdulmehdi'ye tam destek vereceklerini bildirmişti." diyen Suheyl, Barzani'nin Peşmerge'nin Kerkük'e geri dönmesinin gündemlerinde bulunmadığı açıklamalarını da yorumlayarak, "Barzani, Kerkük'te KYB'ye nazaran güçlü nüfuzunun olmadığını biliyor. KYB, orada daha etkindi. O yüzden Peşmerge'nin geri dönüp dönmemesi pek umurunda olmaz." ifadelerini kullandı.

Suheyl, sözlerine şöyle devam etti:

"Barzani'nin Hadi Amiri ve Nuri Maliki gibi Bina Koalisyonunun iki önemli lideriyle görüşmesinin kabine krizinin çözümüne katkı sunacağı ve Feyyad'ın KDP'li milletvekillerin de katkısıyla güvenoyu kazanacağı yorumları yapıldı. Amiri de yerel bazı basın yayın organı temsilcileriyle yaptığı görüşmesi sırasında, "Peşmerge'nin IKBK dışındaki bölgelerdeki varlığı zarurettir." şeklinde bir açıklama yapmıştı. Amiri'nin bu açıklamaları Feyyad için söz verdiği iddia edilen Barzani'ye jest şeklinde değerlendirildi."

- "Kabine krizi Şii-Şii anlaşmazlığıdır"

Suheyli, kabine krizinin asıl nedeninin Şii-Şii anlaşmazlığı olduğunu belirterek, "İçişleri Bakanlığı adayı konusu, kabinenin tamamlanamamasının en büyük nedeni. Bu meselede, İran'a yakınlığıyla bilinen Bina ve Sadr'ın koalisyonu arasında bir Şii-Şii anlaşmazlığı söz konusu. Bu bakanlığa aday olan Feyyad, İran'a yakın birisidir. Sadr ise İran'ın ülkedeki nüfuzuna karşı." değerlendirmesi yaptı.

Kabinenin bir diğer krizinin de Kürtler arasında Adalet Bakanlığı özelinde yaşandığına dikkati çeken Suheyli, "Bu bakanlığı, KDP ve İran destekli KYB de istiyor ve aralarında anlaşmazlıklar sürüyor." dedi.

- "Gelecek yaz, hükümet sınav verecek"

Iraklı gazeteci ve siyasi yorumcu Ali es-Suheyli, "Abdülmehtdi'nin kabinesi, Maliki ve İbadi hükümetlerinden farklı değil. Gelecek yaz daha da sıcak geçebilir. Birkaç bakandan güvenoyu çekilebilir. Elektrik ve su konusunda yaşanacak sorunlar tekrar sokağı harekete geçirebilir. Gelecek yaz, Adil Abulmehtdi hükümetinin sınav vereceği bir yaz olacak." ifadelerini kullandı.

Abdülmehtdi kabinesinin tamamlanması konusunun bu haftaki meclis oturumunda tekrar gündeme gelmesi öngörülüyor.

<http://www.turkmenelihaber.net/irak/item/8353-irak-ta-sii-sii-anlasmazligi-kabine-krizini-derinlestiriyor.html>

Kaynak/Source: